

Ax vision, strategi och kulturpolitiska mål 2021-2025

Kultur är ingen prydnad. Kultur är frigörande och bidrar till mänsklig växt och gemenskap. Kultur hjälper oss vidga perspektiven och få nya tankar och idéer. Kulturen är viktig för både individens, demokratins och samhällets utveckling.

Ax

Ax är en av Sveriges största paraplyorganisationer för organiserad, ideell kulturverksamhet, och samlar nationella förbund inom ideell utövarkultur. Ax syfte är enligt stadgarna att främja ideell kultur.

Dokumentets syfte och användningsområde

Detta dokument är menat att tydliggöra, för både medlemmar, styrelse och andra intresserade, hur Ax arbetar och för vad. Dokumentet har två delar: "Vision och strategi" och "Kulturpolitiska mål". Den första fokuserar på Ax som organisation medan den andra beskriver Ax påverkansarbete.

Dokumentet fastställs årligen på Ax årsmöte för att vara ett levande dokument. Senast året innan periodens slut enligt rubriken ska dokumentet ses över och uppdateras efter eventuella ändrade förutsättningar och behov.

Vision och strategi

Målbild 2025

Den ideella kulturen har 2025 en synlig och **respekterad roll**, som en del av ett välmående samhälle, och är en källa för **kulturellt skapande**, för utövare på alla nivåer.

Ax är en **kraftfull organisation** som **lyfter ideella kulturutövare** från alla kulturuttryck och de organisationer som samlar dem. Ax är en given kunskapskälla för beslutsfattare och opinionsbildare, och har en löpande dialog med både regering och samverkansorganisationer.

Ax är en **transparent organisation** som ger sina medlemsorganisationer relevant information och hjälper dem identifiera **gemensamma sakfrågor och möjligheter till utbyte**. Ax präglas av

en mångfald av människor, kulturuttryck och idéer och är en relevant aktör för utövare av ideell kultur. Ax verkar för en hållbar utveckling inom den ideella kultursektorn.

Ax ger ett **tydligt mervärde** till sina medlemmar **genom sitt påverkansarbete** och är en självklar part i sammanhang som rör kulturpolitiken och kulturens plats i samhället.

Tillvägagångssätt

Ax har gjort tre vägval i arbetet med att uppnå visionen:

- Lyssna - Ax lyssnar aktivt på sina medlemmar i syfte att förstå det ideella kulturutövandets behov och förutsättningar
- Samverka - Ax samlar och samarbetar med andra aktörer för att sprida medvetenhet och kunskap om det ideella kulturutövandet
- Påverka - Ax driver en tydlig agenda gentemot beslutsfattare och opinionsbildare

Effekter

När Ax strävar mot sin vision uppstår följande effekter:

1. Beslutsfattare har kunskap om och förståelse för det ideella kulturutövandets betydelse för människors mående, samhället, demokratin och möjligheten för människor att ta del av kultur.
2. Offentligt stöd och regelverk bygger på och utvecklas utifrån kunskap om och förståelse för det ideella kulturutövandets mångfald och betydelse.
3. Den demokratiskt organiserade utövarculturen når fler personer, både utövare och konsumenter.
4. Ax medlemmar har en stark regional närvaro och har därigenom möjlighet att påverka kulturplaner och lokala överenskommelser.
5. Ax medlemsorganisationers geografiska placering har mindre betydelse för deras möjlighet att medverka i påverkansarbetet på nationell nivå.

Kulturpolitiska mål

Ax är en kulturpolitisk organisation som är religiöst och partipolitiskt oberoende. För att främja det ideella kulturutövandet arbetar vi för att förbättra våra medlemmars möjligheter att bedriva verksamhet.

Ax kulturpolitiska mål anger vad Ax medlemsföreningar gemensamt beslutat att organisationen ska verka för i sitt politiska påverkansarbete. Det är avsett som ett vägledande dokument för förtroendevalda och personal som uttalar sig offentligt i organisationens namn. Målen är inte applicerbara på självstyrande delar av organisationen, som en enskild förening eller medlemsförbund.

Om kulturbegreppet

Ax ansluter sig till ett mycket brett kulturbegrepp. Den humanistiska kulturen består i traditionell mening av de sköna konsterna och kulturarvet, men kulturbegreppet rymmer idag mer och revideras ständigt. För Ax är skapandet och deltagandet i fokus och kulturens särarter dess största styrka.

Sveriges nationella kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen i december 2009. Målen ska styra den statliga kulturpolitiken, men ska även kunna vägleda kulturpolitiken i kommuner och landsting. De kulturpolitiska målen återfinns på [regeringens hemsida](#). I Kulturpropositionen 2009 "[Tid för kultur](#)" finns en längre beskrivning av den dåvarande regeringens resonemang kring varje mål.

Ax kulturpolitiska mål

En kulturpolitik i tiden måste baseras på idén om rätten till kultur och kulturens egenvärde, både för den som skapar och för den som upplever. Den nu rådande strukturen för fördelningsmodeller är varken transparent eller förutsägbar, och en organisation får en större ökning av resurser när en annan organisation försvinner än när de själva växer. Utvecklingen av ekonomiskt stöd har heller inte följt med samhällets utveckling med hänsyn till t.ex. löner och indexering. En samtida politik för den ideella kultursektorn bör istället sträva efter en infrastruktur som är dynamisk och inkluderande.

För att det ska vara möjligt för ideella kulturutövarorganisationer att verka utifrån sina egna behov och villkor behöver det ske kulturpolitiska förändringar som omfattar kulturlivet i ett större perspektiv. Därför ser Ax att det behövs omfattande förändringar i kulturpolitiken, i kultursynen i samhället och framför allt i fördelningen av stöd till kulturutövarorganisationerna. Förändringen

behöver även omfatta strukturer som är sektorsövergripande och såväl riksnivå som regional och kommunal nivå hos bidragsgivare, hos politiker och beslutsfattare.

Mål

- Fördelningsmodellen för stödet till nationella, ideella kulturorganisationer ska bli mer transparent och förutsägbar.
- Det statliga stödet till nationella, ideella kulturorganisationer för kulturutövare ska öka och främja långsiktighet.
- Stödet till regionala, ideella kulturorganisationer ska öka.
- Regelverk för bidrag ska inte motarbeta samverkan mellan t.ex. olika åldrar
- Regionala, ideella kulturorganisationer för kulturutövare ska ha större möjlighet att få tillgång till regionala resurser och kunna påverka hur dessa fördelas, genom t.ex. de regionala kulturplanerna
- Kommunernas nuvarande resurser ska användas så det kommer ideella kultursektorn till gagn, i form av lokaler, konsertställen, ateljéer, verksamhetsstöd och liknande.
- Kommuner ska satsa mer på att stötta och möjliggöra ideella kulturorganisationers utveckling.
- Det ska vara lättare för föreningar att öppna och driva föreningslokaler som är väl anpassade för verksamheten
- Ideella kulturorganisationer ska inte hindras av regler från banker, tolkning av kulturbegreppen eller bristande kunskap.
- Administrationen kring organisering i föreningar förenklas och ges mer stöd så att det blir lättare att vara ideellt engagerad, även som ung eller oerfaren.
- Ax medlemmar ska få tillgång till resurser som möjliggör en större närvaro i skolan.
- Samarbetet mellan Ax medlemmar och kulturinstitutioner på lokal och regional nivå ska öka.

Tillvägagångssätt

Politiskt påverkansarbete är när vi rent konkret försöker påverka opinion eller politiska beslut och initiativ. För att få gehör och kunna nå framgång behöver förbundet ett organiserat sätt att omvandla långsiktiga strategier till konkreta politiska mål.

- Vi arbetar med opinionsbildning genom ett utåtriktat arbete, exempelvis genom uppvakningar, att driva kampanjer, skriva opinionsartiklar eller starta projekt som uppmärksammar våra frågor.
- Vi kommenterar aktuella frågor som påverkar våra medlemmar genom att exempelvis skriva debattsvar, gå ut med egna reflektioner eller skriva remissvar.
- Vi tar fram politiska förslag för de politikområden som är relevanta för förbundet, exempelvis genom att ge feedback på motioner samt ha samtal med relevanta politiker.
- Vi tar plats inom relevanta sammanhang och påverkar beslutsfattare, exempelvis i utredningar, kommittéer, utskott och motsvarande.

- Vi hjälper våra medlemsorganisationer att påverka politiskt genom att exempelvis skapa mötesplatser mellan medlemmar och nationella politiker, medverka på träffar med lokala politiker, hjälpa medlemmarna utveckla lokala strategier och göra utlåtanden som stärker medlemmarna.